

Patatje chippen in Arnhem

(verslag van een chipkniptoerist, 1995)

Banken hebben op 26 oktober in Arnhem de chipknip geïntroduceerd, een elektronische portemonnee om kleine bedragen af te rekenen zonder gebruik van pin. De rest van het land zal minimaal negen maanden moeten wachten om dit splinternieuwe betaalmiddel te kunnen gebruiken. Maar als je dan, zoals ik, een meer dan normale belangstelling voor zo'n slim stukje plastic aan de dag legt, wil je natuurlijk niet op die landelijke invoering wachten. Dus wat doe je dan? Je vraagt je bank of jij er ook een mag hebben, desnoods met de leugen dat je vaak in Arnhem winkelt.

Als recht geaarde thuisbankier eerst maar eens de chipkniplijn in Leeuwarden gebeld. Daar kreeg ik te horen dat ik er als Amsterdammer eigenlijk niet voor in aanmerking kwam, maar dat ik maar een aanvraagformulier moest invullen. Daar een thuisbankier gewend is de zaken vanaf de eigen bank in de huiskamer te regelen, was mijn volgende vraag om zo'n formulier op te sturen. Maar daar bleek de Postbank niet in te voorzien. Die formulieren moesten op het postkantoor in Arnhem worden opgehaald!

De knip op de neus

Dus een kaartje gepind bij de NS-automaat en op naar Arnhem. Het eerste wat mij op het perron in Arnhem opvalt zijn de pictogrammen die verwijzen naar muntautomaten met zoete en hartige snacks, maar helaas geen chipkniplogo's. Op het station wijst alleen een koffieautomaat - waar je alleen met een chipknip terecht kunt - erop dat ik in Chipknipcity ben aangekomen. De NS gaat er duidelijk nog niet voor. De GWKbank, op elk groot station aanwezig, gelukkig wel. Bij de uitgang van het station ontwaar ik bij haar kantoor het eerste oplaadpunt. Maar ik heb nog niks om op te laden, eerst maar eens een Chipknip regelen. Onderweg naar het postkantoor kom ik steeds meer winkels tegen met een rechthoekig blauw, duidelijk herkenbaar bordje, met daarop de felrode afbeelding van de chipknip. De nieuwsgierigheid groeit.....

Op het postkantoor is een apart chipknipstandje ingericht. Vóór mij is juist een rekeninghoudster haar Chipknip aan het activeren, waarbij zij ook nog een horloge als presentje meekrijgt. Voorwaar een symbolisch cadeau voor 'bijdetijdse' thuisbankiers! Nou die zou ik ook wel een willen, maar dat valt tegen. De aanvraagformulieren zijn op! De dames leggen me bovendien uit dat de Chipknip alleen voor de Arnhemmers bedoeld is. Ik breng nog in dat mijn rekening toch bij het girokantoor in Arnhem wordt aangehouden, maar daar raken ze niet erg van onder de indruk. Ze vinden het wel sneu dat ik voor 'niets' naar Arnhem ben gekomen. Geen excuses, geen informatiepakket, zelfs geen ballon. De (chip) knip op de neus! (Heb overigens meteen de volgende dag mijn beklag gedaan bij het hoofdkantoor, waarna er alsnog een heuse gepersonaliseerde Postbankchipknip werd opgestuurd, maar daar had ik op dat moment natuurlijk niets aan). Dus wat te doen? Mijn hoop is nu helemaal gevestigd op de ABN AMRO Bank, waar ik gelukkig ook een betaalrekening heb lopen.

De Chipknip

Op het dichtstbijzijnde kantoor van de ABN AMRO is een aparte chipknipbalie. Opnieuw stel ik, iets meer timide, de vraag of ik ook een Chipknip kan krijgen als ik niet in Arnhem woon. Zonder ook maar met haar ogen te knippen antwoordt de baliemedewerkster vriendelijk dat dat kan, mits ik een bankpas en een legitimatiebewijs bij me heb. Nou die heb ik speciaal voor deze gelegenheid meegenomen. En binnen enkele minuten heb ik mijn fel begeerde Chipknip. De bank activeert de kaart, ik kies zelf een pincode en vervolgens kan ik 'm heel eenvoudig opladen. Bovendien kreeg ik nog een overzichtelijke handleiding, een speciale Chipknipeditie van de Arnhemse Koerier, tien bonus airmiles (omdat ik 'm in mijn enthousiasme meteen met honderd gulden heb opgeladen) en een sleutelhanger met zo'n 'ouderwetse' vijfguldenmunt (iedereen die in Arnhem zijn Chipknip oplaadt, krijgt van zijn of haar bank een chartale of girale aanmoedigingspremie van vijf gulden). Heel even vind ik dat deze bank zich *De bank* mag noemen. Dit is nou de service waarop ik heb gehoopt.

Chipkniptoerisme

Eenmaal buiten maakt zich een lichte opwindning van me meester en ontstaat een niet te temmen verlangen die 'elektronische honderd gulden' zo snel mogelijk stuk te slaan. Het vreemde hierbij is dat het er eigenlijk niet om gaat wát ik ga kopen. Ik wil vooral het chippen zelf consumeren. Als een soort van chipkniptoerist heb ik dan ook meer belangstelling voor de etalageruiten met logo's van betaalmiddelen dan voor de inhoud van de etalages zelf. Nu is die chipknip vooral bedoeld voor de kleine betaling. Dus moet ik ook maar klein beginnen. Zorgvuldig kies ik de locatie voor mijn chipknipdebuut. Een bakker lijkt me wel geschikt, maar ik heb genoeg

brood in huis. Bovendien bestaat het gevaar al te woordspelig te worden ('mag ik een knip chippen?'). Een patatzaak dan maar. Zoals vaker bij een debuut, loopt de spanning op. Zou het meteen goed gaan? Gelukkig zijn er twee scholieren voor mij die twee patatjes elektronisch betalen. Dat lijkt niet moeilijk. Nu is het mijn beurt. Ik kies voor een pijlsnelle bestelling: 'ik wil ook graag een patatje-met chippen'. De verkoopster haalt een betaalautomaatje te voorschijn, ik steek mijn chipknip in de gleuf, zij tikt de somma van f 2,50 in, en nadat ik de akkoordtoets heb ingetoetst, geeft de automaat twee tevreden piepjes om aan te geven dat ik het goed heb gedaan. Het doet de slogan: 'even chippen, zo gepiept' alle eer aan. De verkoopster is nog niet zo enthousiast. Het maakt haar weinig uit of contant of elektronisch wordt betaald. Ze vindt 't allebei wel snel gaan, maar haar klanten gebruiken de Chipknip nog maar weinig.

Kom maar chippen met je knecht

Omdat Sinterklaas in aantocht is, besluit ik vervolgens chocoladeletters te kopen. De bonbonwinkel behoort tot de categorie winkels voor wie pinnen eigenlijk te duur is, zodat ze niet hebben gekozen voor de pin-slogan: 'kom maar pinnen met je knecht'. Het betaalautomaatje staat uitnodigend op de toonbank. De verkoopster toont zich dan ook zeer tevreden met haar eerste ervaring met elektronisch betalen. Snel, gepast en vooral veilig ontvangen (minder contanten in kas), noemt ze als voordelen.

Hierna ga ik op zoek naar een winkel waar je zowel kan chippen als pinnen. In een kleine platenzaak tref ik op de toonbank de betaalautomaten 'pin en chip' gebroederlijk naast elkaar. Ik besluit voor f 34,99 een cd van Bruce Springsteen te kopen en vraag de verkoper hoe hij het liefst betaald wordt. Chippen heeft zijn voorkeur, het is sneller en bovendien veel goedkoper. Inmiddels heb ik zelf bij deze derde aankoop al een voorkeur voor die Chipknip gekregen, vooral omdat je geen pin hoeft te gebruiken en de transactie daardoor bijna net zo snel gaat als gepast contant betalen.

Wat heb ik nog in de knip?

Dorstig van al deze indrukken heb ik nog een pilsje gechipt op de Korenmarkt, en heb ik op de mobiele automaat van de ober ook maar eens gekeken hoeveel koopkracht er nog is overgebleven. Dat gaat heel simpel door na invoer van je knip even de toets met het vraagteken in te drukken. Maar je kunt deze informatie ook bij elk oplaadpunt opvragen, wat meer privacy biedt. Overigens is er een handige saldochecker te koop, waarop jezelf elk gewenst moment heel snel kunt zien hoeveel je nog in de knip hebt.

Omdat de voorraad elektronisch geld al aardig is geslonken, besluit ik mijn knipkaart tot slot nog aan te spreken voor een koffie en een broodje (f 7,50, ideaal voor die elektronische portemonnee). Ook hier zijn de exploitanten nog niet erg enthousiast over het nieuwe betaalmiddel. Voornaamste bezwaren zijn het teruglopen van de fooi en de kosten van de transactie (11,5 cent of 0,8% van het transactiebedrag, wat bij f 7,50 toch op 6 cent uitkomt). Ook zij melden dat de klanten het nog niet zoveel gebruiken.

Nou, ik zou hem vaak gebruiken. Momenteel loop ik meestal zonder portemonnee met wat losse munten, bankbiljetten, een pinpas en soms ook een creditcard op zak. Vooral de munten wegen nogal. Als straks de pin- en chippas tot één kaartje zijn samengesmolten, met misschien ook de creditcard er nog bij, wordt betalen een stuk lichter. De ouderwetse portemonnee kan dan vervangen worden door een elektronische ter grootte van een smal en slim stukje plastic!

Rein Kieviet